

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

De effectibus atque indicijs amoris extasi.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

ipse quodammodo ebullire ac superferuere sua que
 facta violentia totum corpus concutere. Qd au
 tem feruet, quadam caloris ac desiderij sui violen
 tia extra seipsum proicitur, & supra se tollit: quasi
 ibi esse dedignetur, vnde tam vehementer se ia
 ctat. Sic & mens transfixa amoris feruore qua
 si extra corpus iactare se nititur, & vsq; in sum
 mum volare molitur. Postremo ex predictis su
 pernaturalibus ac mirandis caelestis sponsi & cha
 ritalis in anima certissimum sumitur argumen
 tum veritatis fidei christianae: ita vt quicumq; hac
 experitur, in tm̄ ex eis in fide certificetur, ut quis
 totus mundus auerteretur a fide: ipse tm̄ de fidei
 veritate non posset ambigere: prout de hoc in tra
 ctatu de cōtēplatione, et alibi plenius disputauit.

De effectibus atq; indicijs amoris extatici

Art. XIX.

Auerte oculos tuos a me, qm̄ ipsi me Cantico. 6
 auolare fecerunt. Deus sublimis &
 benedictus suae aeternae v̄itatis actu
 alitate et cognoscibilitate, ac suae im
 mensae bonitatis amabilitate oem̄
 intellectum atq; affectum creatū infinite tran
 scendit ac superat. Ideo animā contemplantis a
 seipsa penitus alienat, rapit, absorbet, atq; defi
 cere facit. Propter quod ait Psal. Defecit in salu Psalm. 118.
 rare tuum aīa mea, Et rursus, Defecit caro mea Psalmo. 71
 & cor meum. Spiritualia autē per corporalia de
 clarantur. Idcirco proprietates et actus ac signa
 amoris spiritualis extatici p̄ actus et signa amo
 ris carnalis (qui hereus siue p̄dominans aut exta
 ticus nominat̄) elucidare oportet. Itaq; primum
 opus ac signū carnalis amoris extatici desicca
 tio membrorū. Taliter etenim amorosi arefiunt in
 Y iij mem-

D. DIONYSI. CAR.

membris palleſcunt & marceſcunt: quoniã ex in-
tenſiſſima cordis applicatione circa dilectũ mul-
tiplicantur ſpiritus, & calor naturalis in ſua ope-
ratione debilitatur: ſicq; corporis deſiccationem
incurrunt. Conformiter ex vehementi ac intimo
amore ſpiritali extatico et applicatione occupa-
tioneq; eius circa dilectum, videlicet ſuperama-
biliſſimum deum, cor ab omni carnalis volupta-
tis areſcit profluuiò, a concupiſcentia, & omni
affectiõne terrena: ſiccante domino aquas ma-
ris rubri, id eſt, carnalium motus humorum: ſtan-
te vento uehemente atq; vrente, id eſt, ſpũs ſan-
cti virtute intus gratioſe ac fortiter operãte. Ne-
pe quo anima amplius circa ſpiritalia ac diuina
ſe occupat: eo a carnalibus magis abſtrahitur et
ea ſtudit. Hoc ſanctus Auguſtinus experius di-
xit, O deus meus q̄ ſubito mihi in ſtuditium ve-
ſum eſt, quicquid ante male amaueſam. Hinc

Auguſti.

Cantic. 4.

Sponſa orat in Cãticis: Surge aquilo, & veni au-
ſter: per ſta hortum meum: & fluent aromata ole-
lii. Per aquilonem, qui eſt ventus durus ac frigi-
dus, torpor & grauitas intelligitur vitiorum. Per
auſtrum vero, qui eſt dulcis & calidus vêtus, ac-
cipitur ſpiritus ſanctus: quo in animam ſtante,
ſpirãte, ſeq; piſſime infundente, aromata, id eſt,
ſpiritalia deſideria carnalibus pulſis affectibus,
fluunt ab ea: dicente Gregorio: Guſtato ſpiritu,
deſipit omnis caro. Secundus effectus atque indi-
cium amoris carnalis extatici, concauitas eſt o-
culorum. Nam amoſi taliter conſueuerunt o-
culos habere profundatos ac concauos: eo quod o-
culi ſequuntur ſpiritum, ſeſe ad intra retrahẽtes,
& ad æſtimatiue organum concurrentes. Sic in-
teriorẽs oculi animæ ſpiritali amore extatico in-
flam-

Gregori.

flammante profundantur in corde, & introuer-
 sa est anima talis: quoniam intus est, intus fulget
 ac inuenitur totum quod quærit, quod diligit, quod
 delectatur in quo conquiescit: deus uidelicet lux
 vera, veritas summa, bonitas infinita: cui ait cū
 Isaia. Vere tu es deus absconditus. Et rursus: Se- *Esa. 45*
 cretum meum mihi. Et cum Psalm. Deus cordis *Ibidem. 24*
 mei, & pars mea deus iuaternum. Præterea in- *Psalm. 72*
 tra se profundat huiusmodi anima intuitum a-
 ciei visus interni: vt consideret ac scrutetur, ne
 quid in ea sit quo offendatur spūs cœlestis, qui
 solus cor intuetur: iuxta illud. Meditatus sum no- *Psalm. 76*
 cte cum corde meo: et exercitabar, et scobe-
 bam spiritum meum. Rursus visum mentalem pro-
 fundat: quatenus occultos cœlestis sponsi acces-
 sus & recessus pro posse obseruet ac noscat. De
 quibus apud Iob scriptum est. Si uenerit ad me,
 non videbo eum: & si recesserit a me, non intel- *Iob. 9*
 ligam. Quamuis etenim quidam tales accessus
 & recessus certo sciri seu obseruari non valeant,
 probabiliter tamen possunt. Nec dubium quin
 talis amator exteriores quoque custodiat sensus
 quorum incustodia incustoditæ mentis est si- *Eccle. 3*
 gnum. Ideo Salomon contestatur. Oculi sapien-
 tis in capite eius: stultorum autem in finibus ter-
 ræ seu in calcaneo. Tertium amoris carnalis
 extatici signum, est siccitas oculorum seu lachry-
 marum carentia, nisi ex parte dilecti veniat fle-
 tus. Hinc nec damna rerum, neque mors pro-
 ximorum valent in taliter amorosis excutere
 lachrymas. Confortatur anima spiritaliter ex-
 tate amorosa: propter nulla damna ad super-
 dilectum sponsum supernum non pertinentia
 contristatur: Sicut & Salomon loquitur.

- Prouer. 12.** Non contristabit iustum quicquid ei acciderit. A deo quippe querit ac diligit tantique facie essentialiter bonū, vt alia parumpendat. Vnde &
- Iob. 1.** sanctus Iob grauissima passus, patiensque aduersa, patientissime dixit. Dominus dedit, dominus abstulit: sicut domino placuit, ita factū est sit nomen domini benedictum. Sic & de Tobias quoque describitur. Non est Tobias contristatus contra deum quod plaga cæcitatē eueniret: sed immobilis in dei timore permanens gratias agens deo omnibus diebus vitæ suæ. Non ergo pro rebus vilibus contristemur, non pro patuis ac transitorijs commoueamur. Iustus namque quasi fundamentum æternum. Quamuis signū ac opus amoris carnalis extatici, est profunda sollicitudo & cogitatio versa ad interiora, non vtique ad spiritalia aut diuina: sed magis ad vana & foeda fantasmatum intus recidit in quibus dilectam rem speculatur, atque carnalia imaginatur: ita vt taliter amorus quasi dormientis imaginem gestare videatur, ad exteriora euigilare vix valens, nisi cum ei decemata sit verbum: eo quod tota sua cogitatio, intentio, & affectio fixa sit in amato. Consimili modo anima spiritaliter extatice amorosa tantum sollicita est et intēta circa secretissimum deum: vt ad verba mundana, inania, impertinentia, ad vanos rumores ac fabulas claudensensum & inuita talia audiat, dicens illud propheticum deo, Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed non vt lex tua. Si autem de Christo & pertinentibus ad salutem sit sermo: statim euigilat & aduertit: iuxta illud: Qui ex deo est, verba dei audit. Quintus effectus atque indicium amoris

amoris carnalis extatici est pulsus inordinatus. Taliter quippe amorosi pulsum habent aut nimis tardum aut valde velocem secundum diuersas apprehensiones, & affectiones de amato conceptas. Dum enim de eius adeptione desperant: tardum mox habent pulsum. Velocem vero quando de eo vicem reportare confidunt. Sic anima spiritualiter extatice amorosa pulsus id est affectiones, habet mirabiliter celeres ac veloces quando de sponsi sui adeptione confidit, quando ab ipso se visitari, impleri, consolari amplecti experitur, dum de eius gratiosa presentia iucundatur, aut de eius beatifica fructione habenda quodammodo certificatur: quemadmodum ait Apostolus. Ipse spiritus testimonium perhibet spiritui nostro, quod filij dei sumus. Talem habuit pulsum internum sanctus qui dixit: Cor meum & caro mea exultauerunt in deum viuum: Et denuo, Viam mandatorum tuorum cucurri, cum dilatasti cor meum. At verodum anima ariditatem spiritus incidit, & solita alacritate ac consolatione priuatur, dum de beatitudinis adeptione grauitur anxietur, aut de reproborum numero esse veretur: tardum mox habet pulsum, dicens cum sancto Iob domino: Clamo ad te, & non exaudis me: esto, & non respicis me. Mutatus es mihi in crudelem: & in duritia manus tuæ aduersaris mihi. Sextum opus ac signum amoris carnalis extatici, est quod taliter a morosis videndo rem rei amatae consimilem: inflammatur, concutitur, aspicit, & quasi insanire videtur. Sic anima spiritualiter extatice amorosa deum in hac vita in seipso videre ac degustare non valens, dum eius bonitatem dul-

Roman. 8

Psal. 83

Psal. 118

Iob. 30

Y V cedinē

D. DION. CAR.

cedinem venustatem & excellentiam in suis
templatur ac gustat effectibus, atque in per-
batione quadam per genera speciem que
tam: protinus alienatur, concutitur, alteratur,
quasi insaniens videatur, imo ab inexperienced
temerarijs insana ac fatua iudicetur, dum
ma sursum tendente ac corpus suum relinquit
corpus inclinatur seu varijs modis mouetur
casum minatur. Septimum signum amoris
nalis extatici est defectiua & truncata locutio
& modica allocutio cum dilecto dum praedictum
est. Nam taliter amorosi in absentia concipiunt
multa: dum vero conueniunt, proferunt pauca
& eadem imperfecte. Si quidem magnitudo
ctionis verba abrumpit et mentem abloquitur
amplexum & oscula ruens. Sic anima spiritalis
amorosa extatice defectiuis atque truncata
tur sermonibus loquendo cum sponso
dum ait: Dilectus meus mihi, & ego illi
bus ratio vba amoris debet supplere & explere
nare, quemadmodum eloquens Aaron
Moyfi in facundi.

Canti. 2.

Vnde cum loquitur sponsa,
sa, dilectus meus mihi, suppleendum
est, gratiose se exhibet, & super
omnia mihi placet, estque
charissimus. Et ego illi:
li: intenta sum, placere desidero,
viri populo,

Quod ad iam praedictam triplicem viam
ma reducuntur, q̄ passim a doctoribus
scriptitata.

Artic. XX;